

Vízcsapppek

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság híradója

32. évfolyam 2. szám

2024. július

Kollégáink is segítették az árvízvédekezést a Duna és a Rába mentén

A Duna és mellékágainak mentén kialakult árvízi helyzet védelmi feladatainak segítésére a szolnoki, a debreceni és a nyíregyházi székhelyű vízügyi igazgatóságokról vezényeltek át szakembereket június elején a Szigetközbe. A TIVIZIG-től 57 munkatárs június 5. és 9. között teljesített szolgálatot az Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság működési területén. Feladatuk elsősorban a jelentős vízterhelés nyomán kialakult káros jelenségek felderítése és figyelése volt az árvízvédelmi töltések mentén.

Az igazgatóságok közti együttműködés - különösen árvíz idején - általános gyakorlat és egyben az egyik legszebb hagyomány a vízügy életében. Ennek megfelelően a szigetközi kollégák több régi ismerőst is üdvözölhettek a debreceni küldöttség tagjai közt.

Tartalomjegyzék

Árvízvédekezés a Dunántúlon	7-10.
Hetvenéves a Tiszalöki Vízlépcső	11-12.
Vízvisszatartás a Hortobágyon	13-14.
Növényzet eltávolítása a Vezér úti tározónál	15.
Duna nap Szegeden	18-19.
MHT szakmai tanulmányút	23.

Tisztelt Olvasó!

Igazgatóságunk, egy feladatokban és kihívásokban gazdag első féléven van túl. Az eddigi teljesítményünket országos és helyi szinteken is erkölcsi elismerés követte.

A 2024. év második fele további nem várt eseményekkel lesz tarkítva. Elég, ha csak azt említem, hogy a 172/2024. (VII. 2.) Kormányrendelet alapján augusztus 1-étől a vízügyi ágazat irányítója az Energiaügyi Miniszter lesz. Az elkövetkezendő időszak legfontosabb feladatának látom, hogy a vezetőség az ágazat részére kiharcolja az anyagi, és mellette az újabb erkölcsi és szakmai elismeréseket.

Az anyagi megbecsülésről nehéz beszélni, mindennapos téma, és a türelem a kollégák részéről egyre fogy. Ezt jól tükrözi a szakmaelhagyók száma országos szinten is. Ennek rendezése a rendelkezésre álló források tekintetében a vezetőség részéről nem egyszerű feladat.

A szakmai egyeztetések a működési területünkön tervezett projektekkal kapcsolatban minden szinten megkezdődtek. Az együttműködés az érintett szervezetekkel, például Hortobágyi Nemzeti Parkkal, Nemzeti Agrárkamarával, Katasztrófavédelemmel, védelmi bizottságokkal, helyi önkormányzatokkal folyamatosak. A tervezett projektjeink az érintett szervezetekkel összehangoltan történnek, gondosan figyelve arra, hogy a víz a térségben a legnagyobb kincs. Sok esetben teljesen mindegy hogy az felszín alatti, vagy felszín feletti, sok vagy kevés, épít vagy rombol. Nekünk ezzel kell dolgozni.

Ezúton is szeretném megköszönni a kollégáim eddigi munkáját, türelmét és kitartását. Az elkövetkezendő időszak tele van kérdésekkel. Engedjék meg nekem, hogy erről – egyelőre – ne osszam meg a gondolataimat. Fontosnak tartom viszont megjegyezni, hogy olyan időszakba lépünk, ami az ágazat és az igazgatóság jövőjét hosszú időre meg fogja határozni, a vízgazdálkodási rendszerek üzemeltetését jelentősen át fogja írni, ezért most kell közösen és megfontoltan képviselni magunkat akár helyi akár országos szinten.

Csűrös Krisztián
igazgató

Kiadja a
Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság
e-mail: titkarsag@tivizig.hu

Felelős kiadó: Csűrös Krisztián

Szerkeszti a
szerkesztőbizottság:
Kincses Dániel, Szegi Attila,
Marosi Zoárd, Bartha András

Kérem, óvja a természetet, ha
nem szükséges, ne nyomtassa
ki ezt a kiadványt!

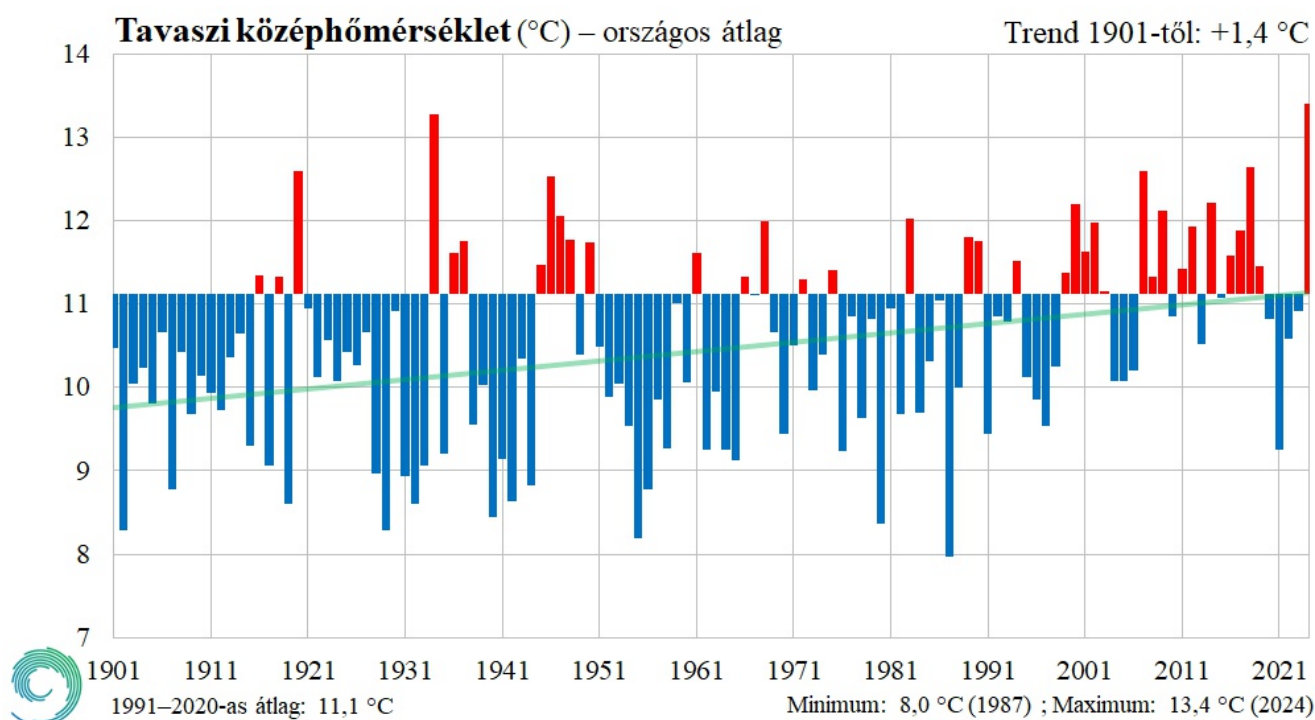
HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

Tavaszi időugrással

A Vízcseppek Hidrometeorológiai tájékoztató rovata most a tavasziként ismert hónapok (március, április, május) idejének jellemzőit veszi sorra. A vizsgált időszakban több nevezetes időpontot jelölhetünk meg: március elsején indult a meteorológiai tavasz, március 20-án 4 óra 6 perckor volt a tavaszi napéjegyenlőség, azaz a csillagászati tavasz kezdete. Ebben az időszakban kezdődött meg a napok hosszabbodása, így a vegetáció is növekedésnek, fejlődésnek indult. Minden bizonnyal kevésbé ismert az, hogy napéjegyenlőségkor az elnevezés ellenére nem egyenlő hosszúságú a nappal és az éjszaka. Az egyik fontos oka az, hogy a légköri refrakció (fénytörés) miatt az égitestek egy kicsivel magasabban látszanak a horizont felett, mint a valódi elhelyezkedésük. Ez a nagyon kicsi eltérés a horizonton a legnagyobb, fél fok. Ez azt jelenti, hogy a Nap

néhány perccel előbb jelenik meg a horizonton napkeltekor, mint valójában. Ugyanígy, napnyugtakor ennyivel később nyugszik látzólag. Ez a jelenség néhány perccel növeli a nappalok hosszát. Ennek az időszaknak a szokatlanságát az is mutatta, hogy áprilisban és májusban hazánkban is lehetett egyes éjszakákon sarki fényt észlelni.

A Vízcseppek előző két számában arról számoltunk be, hogy 2023. ősze és a 2023/2024-es téli idény a legmelegebb volt globálisan. Sajnos ez a lendület továbbra sem tört meg. A HungaroMet Zrt. mérései alapján a 2024-es tavasz középhőmérséklete országos átlagban 13,4 °C volt, 2,3 Celsius fokkal meghaladta az 1991–2020-as éghajlati normált (11,1 °C). Ezzel az értékkel a legmelegebb tavasz volt 1901 óta, az 1934-es 13,3 °C-os rekordot hagyva maga mögött.

A tavaszi középhőmérséklet Magyarországon 1901 és 2024 között az 1991–2020-as átlaghoz képest a homogenizált, ellenőrzött, interpolált adatsorok alapján (Forrás: HungaroMet Zrt.)

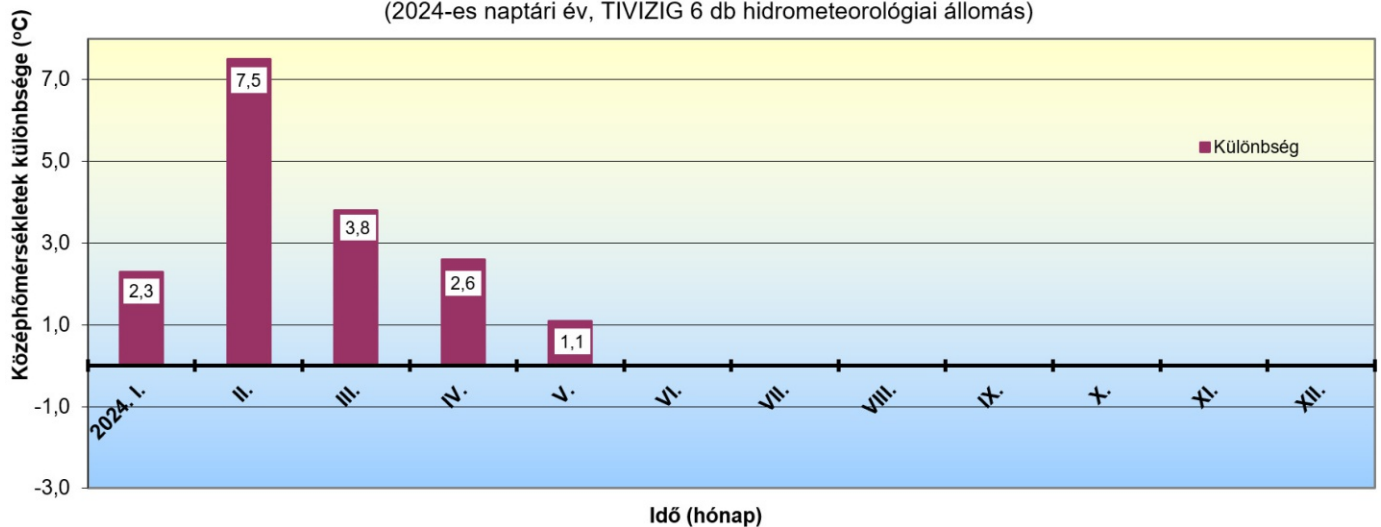
HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

Országos adataink alapján a tavaszi idény mindegyik hónapja meghaladta a sokéves átlagot, de a március ebből kiemelkedik, mivel a legenyhébb volt 1901. óta. Az Európai Bizottság által finanszírozott Copernicus Éghajlatváltozási Szolgálat (C3S) megfigyelése szerint 2024 márciusa és májusa is globálisan a legmelegebb volt a feljegyzések kezdete óta. Május esetén a globális átlaghőmérséklete 0,65 Celsius fokkal haladta meg az 1991–2020-as átlagot. A májust megelőző 11 hónappal együtt így már folyamatosan 12 olyan hónap volt, amikor a globális átlaghőmérséklet rekordértéket ér el az adott hónapban.

Az enyhe ősz és tél után a gyorsan közelítő tavaszi-nyári időjárást jól mutatja, a TIVIZIG hat hidrometeorológiai állomásának megfigyelései alapján a nevezetes küszöbértékek táblázata.

	március	április	május
Fagyos nap ($t_{\min} \leq 0 \text{ °C}$)	4	1	0
Nyári nap ($t_{\max} \geq 25 \text{ °C}$)	2	10	15
Hőség nap ($t_{\max} \geq 30 \text{ °C}$)	0	0	0

HAVI KÖZÉPHŐMÉRSÉKLETEK TERÜLETI ÁTLAGÁNAK ELTÉRÉSE A SOKÉVES ÁTLAGTÓL (2024-es naptári év, TIVIZIG 6 db hidrometeorológiai állomás)

A működési területünk tavaszi mért adatai is megerősítik a globális és az országos adatokat, mivel mi is jóval a sokéves átlag fölötti hőmérsékleteket mértünk.

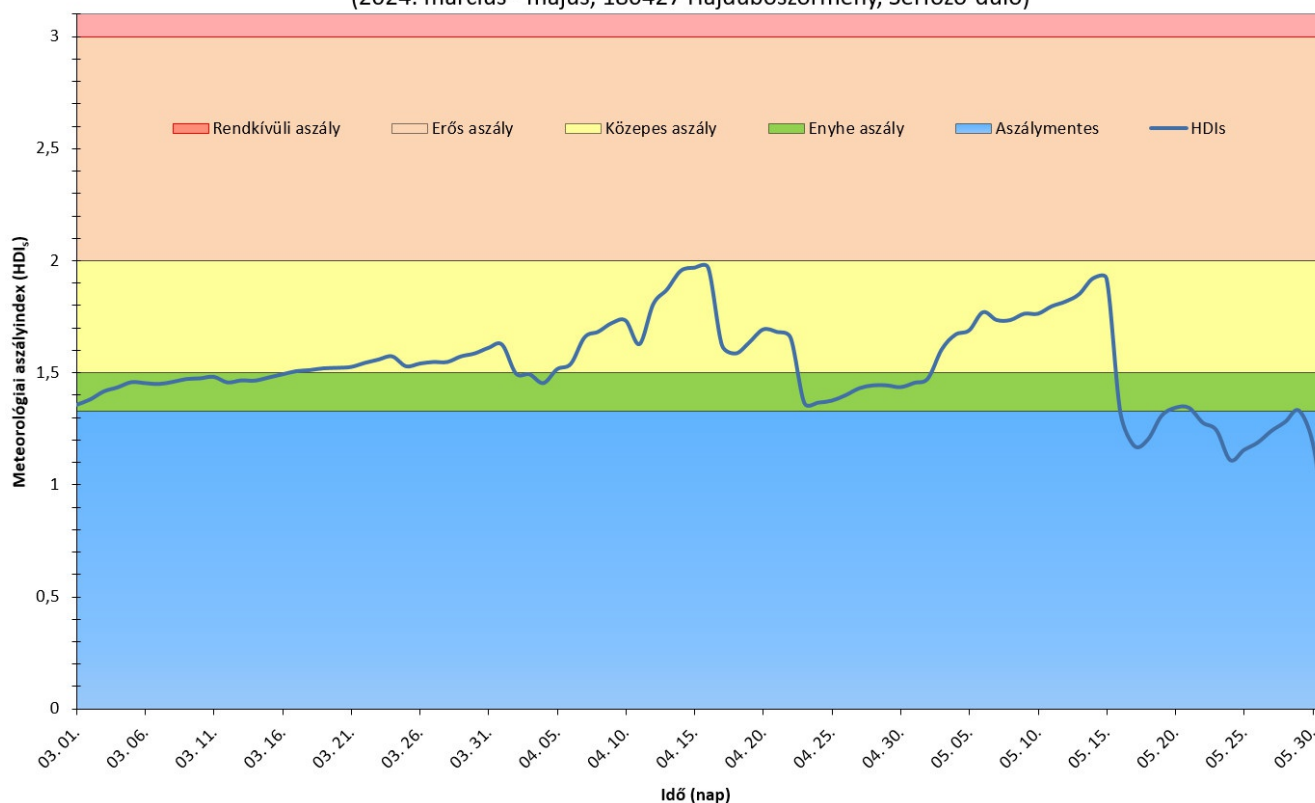
A hazai adatok között ezen a tavaszon is rendkívül sok rekord született napi hőmérsékleti szélsőértékekből, de a mi működési területünkre kivételesen most ebből nem jutott. A fagyosszentek is pulóverben átvészelhették a róluk elnevezett májusi időszakot.

Csapadékviszonyok tekintetében az ország középső és keleti fele jelentősen elmaradt a nyugati országrésztől. A működési területünkön hosszú csapadékszegény időszakba esett bele a vizsgált három tavaszi hónap. Nagyobb esők csak január 17-19. között majd április 16-24. között hullottak. Ennek eredményeként már februártól enyhe aszály alakult ki, ami közepes aszályá fokozódott és csak a május végi esők hoztak ebbe enyhülést.

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

Meteorológiai aszályindex (HDI_i) alakulása a Hajdúhát kistérségben

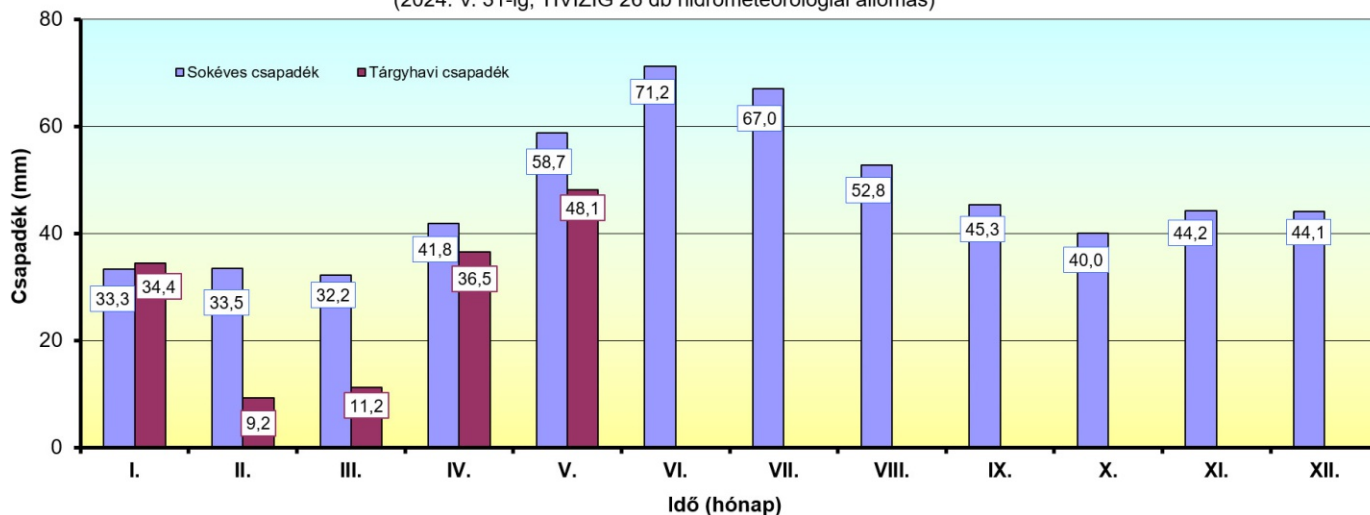
(2024. március - május, 180427 Hajdúböszörmény, Serfőző-dűlő)

A TIVIZIG működési területére vonatkozó adatokat áttekintve a tavaszi évszakra jellemző 132,7 mm értéktől egyharmaddal elmaradó, azaz 95,8 mm csapadék hullott. Időbeli eloszlása szerint márciusban harmada volt csak a sokéves átlagnak, de áprilisban és májusban is elmaradt attól. Míg a 2024-es hidrológiai év csapadékban 49,4 mm többletet, a naptári év 60,1 mm, a tenyészidőszak 15,9 mm hiányt mutat.

2024-ES NAPTÁRI ÉV HAVI CSAPADÉKÉRTÉKEI

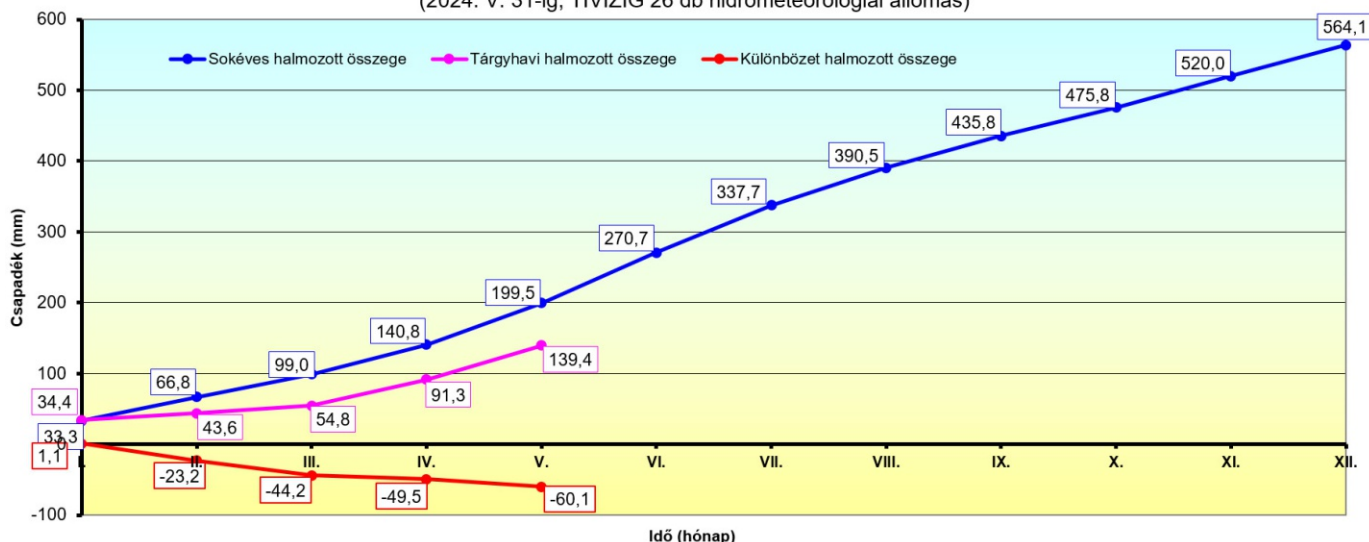
(2024. V. 31-ig, TIVIZIG 26 db hidrometeorológiai állomás)

HIDROMETEOROLÓGIAI TÁJÉKOZTATÓ

2024-ES NAPTÁRI ÉV - HAVI CSAPADÉKÖSSZEGETEK HALMOZOTT ÖSSZEGEI

(2024. V. 31-ig, TIVIZIG 26 db hidrometeorológiai állomás)

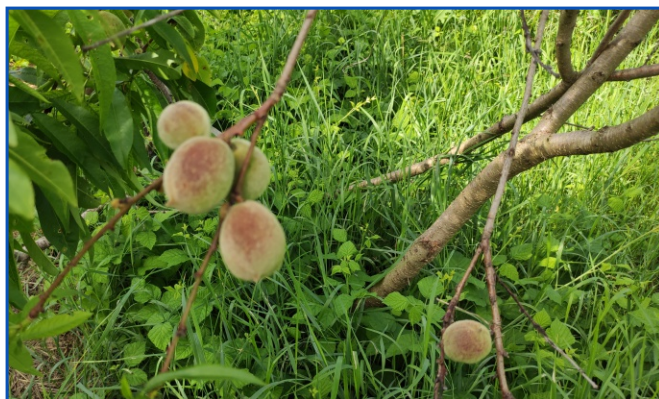

A meteorológiában jelentősnek mondott 10 mm-t meghaladó, lefolyást képző csapadék a működési területünkön csak április 23-án hullott. (A 24 órás csapadékösszegek területi átlaga ezen a napon 12,2 mm volt.)

Az előbbieken említve a hosszú csapadék-szegény évkezdet, tartós meleggel párosítva enyhe és közepesen aszályos vízháztartási helyzetet okozott. Ebben az évben is szükség volt a tartósan vízhiányos időszak meghirdetésére, melynek joghatással járó kezdőidőpontjaként 2024. május 24-ét jelölt meg a belügyminiszter közleményében.

(Megjelent: Hivatalos Értesítő 2024/25. szám.) Az öntözési célú vízigények növekedése is várható.

A vízkészletek csökkenésének enyhítésére medertározással védekezünk a Hortobágy-Berettyón. Május 17-én az Ágotai vészlezáromű mindkét nyílásába 150-150 cm elzárást alakítottunk ki betétpallók segítségével, így a Borsósi duzzasztóig terjedő szakaszon mintegy 400.000 m³-nyi vizet tároztunk a folyó medrében. II. fokú vízhiány elleni védekezési készütséget rendelt el a TIVIZIG 2024. 05. 10. 08:00-tól a 09.01. Tisza közvetlen és a 09.02. Tiszalöki öntözőrendszer (TÖR) vízhiányvédelmi körzetekben. (Kapcsolódó írás a 13. oldalon)

Őszibarack termése májusban

Az enyhe tél, a februártól jelentkező aszály nemcsak a hőmérsékletekben, talajnedveségben, csapadéktevékenység adataiban mutatott időugrást. A már télen feléledt terméshozás sem a szokásos tavaszi arcát mutatta. Március végén már megkezdődött az orgonavirágzás, április elején a bodzavirágzás, és Anyák napjára, ballagásra az orgonák már el is virágoztak. A gyümölcsfák sem tartották be a virágzásuk sorrendjét, szinte minden gyümölcs (alma, körte, kajsz, szilva, birs, naspolya) egyszerre virágozott, így május elején már érett meggyet lehetett szedni.

Marosi Zoárd

VÍZ-ÜGYÜNK

A Szigetközben segítették az árvízvédelmi feladatokat a TIVIZIG munkatársai

A Rába és a Mosoni-Duna Győr belvárosában, tetőzéskor 2024. 06. 07.

A Duna felső vízgyűjtőjén május végén, június elején lehullott jelentős csapadék miatt árhullám indult el a folyón. A Duna németországi szakaszáról jelentős kiöntésekről, károkról érkeztek hírek. Az előrejelzések alapján a 2013. évi rekordszintű árvízre a Duna magyarországi szakszán ugyan nem kellett számítani, de Nagybajcsnál harmadfokú készültségi szintet megközelítő vízszinteket valószínűsítettek. Emiatt június 3-án elkezdte működését az Országos Műszaki Irányító Törzs (OMIT), amely a vízügyi igazgatóságok összehangolt munkáját koordinálja.

Az Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság működési területére, a Szigetközbe a Duna és mellékágainak mentén kialakult árvízi helyzet védelmi feladatainak segítésére a szolnoki, a debreceni és a nyíregyházi székhelyű vízügyi igazgatóságokról vezényeltek át szakembereket. A TIVIZIG-től 57 munkatárs (gát- és csatornaőrök, műszaki irányítók) június 5. és 9. között teljesített szolgálatot. Feladatuk elsősorban a jelentős vízterhelés nyomán kialakult káros jelenségek felderítése és figyelése volt az árvízvédelmi töltések mentén. A terület sajátossága ugyanis a

A TIVIZIG-től érkezett kollégákat Sütheő László főmérnök köszöntötte a Szigetközi Szakasz mérnökségen

Felkészülés az éjjeli szolgálatra

VÍZ-ÜGYÜNK

Horogh István a Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség csatornaöre mutat egy káros jelenséget a Püspökerdei-holtág torkolati műtárgyánál

kavicsos altalaj réteg, amin keresztül a víz könnyebben átszivárog, így tartósan magas vízszint idején pár napon belül megjelennek a fakadóvizek a töltések mentett oldalán. Munkatársaink ezért a győri és szolnoki kollégákkal közösen éjjel-nappal fokozott figyelmet fordítottak a gátak védelmére.

Június 6-9. között a Rába és mellékvíz-folyásai (Lapincs, Strém, Pinka) vízgyűjtőjén hullott extrém mennyiségű csapadék, lokálisan egy-egy zivatarból 100 mm-et megközelítő eső esett. Emiatt például a Pinkapatak az addig valaha mért legnagyobb vízszintjét egy méterrel meghaladó vízállással tetőzött Felsőcsatárnál (2024. 06. 10. 02:00 h: 508 cm). Erre a védvonalra, a Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság működési területére a miskolci, a pécsi, a székesfehérvári, a budapesti és a debreceni székhelyű vízügyi igazgatóságoktól vezényelték át szakembereket.

Hazaindulás előtt a TIVIZIG küldöttsége

Munkában a Mosoni-Dunánál Szitás Sándor ÉDUVIZIG és Orosz Sándor TIVIZIG

VÍZ-ÜGYÜNK

A nyúlgát ellenőrzése Rába, 2024. 06. 11.

A Rába körmendi szakaszán számítottak előzetesen a legmagasabb vízszintre, emiatt itt töltésmagasítási munkáról döntöttek. A Rába és a Pinka jobb parti töltésén június 9-én éjszaka és június 10-én napközben három kilométer hosszú nyúlgát épült ki a vízügyi szakemberek irányításával és helyi lakosok, társzervek közreműködésével. Bár a Rába végül a vártnál alacsonyabb szinten tetőzött, de a tetőzés és az apadás is rendkívül lassú volt. A harmadfokú árvízvédelmi készültség öt napig tartott. A tartós vízterhelés árvízi jelenségeket okozott a töltés mentén, ezekre kellett fokozott figyelmet fordítaniuk a szakembereknek. A Rába ugyanis ezen a szakaszon általában gyors áradást és gyors apadást produkál, vagyis tartós terhelés korábban nem érte a töltéseket.

A szakszerű védekezés eredményeként komoly probléma sehol nem alakult ki.

Eligazítás az éjszakai műszaknak Rába, 2024. 06. 10.

Nyúlgát építés a Rába töltésén 2024. 06. 09.

VÍZ-ÜGYÜNK

A 2024. 06. 03. és 06. 16. közötti időszak árvízvédelmi munkája számokban:

Csúcsidőben a dunai árhullámnál összesen 317 vízügyes szakember vett részt a munkában, a Rábánál összesen 528-an dolgoztak a gátakon (vízügy, civilek, társszervek), míg 34 vízügyes szakember az OMIT tagjaként a védekezés összehangolását koordinálta.

Az Észak-Dunántúli- és a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság területére, a két fent említett folyóhoz összesen 371 munkatársunk érkezett segíteni a nyíregyházi, miskolci, debreceni, szolnoki, budapesti, székesfehérvári és pécsi központú igazgatóságoktól.

A legnehezebb napokban összesen 946,8 km hosszban kellett árvízvédelmi fokozatot elrendelni.

A töltések magasításához mintegy 49 000 homokzsákot használtunk fel.

Láng István vízügyi főigazgató, az Országos Műszaki Irányító Törzs (OMIT) vezetője a Dunán és Rábán levonult árhullám legfontosabb tanulságaként azt fogalmazta meg, hogy „bármikor hirtelen kialakulhatnak szélsőséges időjárási és hidrológia helyzetek, amelyek gyors reakciót kívánnak meg a védekezésben résztvevőktől. Ugyanakkor fel kell készülni a jövőben arra is, hogy a mostanihoz hasonló tartós és elhúzódó áradások tehetik próbára védelmi képességet, a szakemberek és az árvízvédelmi infrastruktúra felkészültségét.”

OVF/TIVIZIG

Rába 2024. 06. 10.

Pinka 2024. 06. 12.

HÍREK

A belügyminiszter kihirdette a tartósan vízhiányos időszakot

A Hivatalos Értesítő 2024. évi 25. számában megjelent a belügyminiszter közleménye a tartósan vízhiányos időszak kezdetéről:

„A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 15/C. § (9) bekezdése alapján, a mezőgazdasági művelésre használt talaj vízháztartási adatai és a hidrometeorológiai előrejelzések figyelembevételével az ország egész területén a tartósan vízhiányos időszak kezdetét 2024. május 24. napjával állapítottam meg.”

A Vgtv. 15/C. § (9) bekezdésében meghatározott tartósan vízhiányos időszakban a vízhasználó bejelentése alapján, vízjogi engedély nélkül, egy alkalommal, rendkívüli öntözési célú vízhasználat lehetséges. Részletek a honlapunkon:

<https://www.tivizig.hu/tizantuli/hirek/ovf-hirek/tajekoztato-a-bejelenteshez-kotott-rendkivuli-ontozesi-celu-vizhasznalatrol>

Hetvenéves a Tiszalöki Vízlépcső

Hetven évvel ezelőtt helyezték üzembe a Tiszalöki vízlépcsőt. A kerek évfordulóról a vízügy ünnepségen emlékezett meg. A létesítményt eredetileg a Tiszántúli öntözésére tervezték, de a Tisza és a Bodrog hajózhatóságát és a vízenergia-termelést is lehetővé tette. A vízgazdálkodásban betöltött nélkülözhetetlen szerepét a 2022-es aszály idején a duzzasztómű ismét bizonyította.

2024. május 9-én ünnepség keretében emlékezett meg a Tiszalöki duzzasztómű megépítésének 70. évfordulójáról az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság.

Tiszalökön az öntözőrendszerek építését 1940-ben kezdték meg, a duzzasztóművet 1954 tavaszán, a hajózsilipet pedig 1958-ban adták át, míg a vízerőtelepet 1959-ben helyezték a villamosenergia-termelés szolgálatába.

A vízlépcső első üzemeltetője igazgatóságunk volt. A „Debreceni Vízügyi Igazgatóság Duzzasztómű Üzemvezetősége, Tiszalök” el-

nevezésű egységként 1964-ig tartozott a Tiszántúli Vízügyi Igazgatósághoz, amikor is átkerült a miskolci székhelyű vízügy kezelésébe.

A Tiszalöki vízlépcső a felette lévő folyószakasz mederduzzasztásával megteremtette a lehetőségét annak, hogy a Keleti- és Nyugati-főcsatornákon keresztül öntözővíz jusson a Körös-völgybe. (1973-ig, a Kiskörei vízlépcső elkészültéig ugyanis csak a tiszalöki átvezetéssel lehetett az alföldi vízigényeket kielégíteni.) A duzzasztás emellett állandó hajóutat biztosított a Tiszán és a Bodrogon, valamint a vízerőműben évi 54 GWh villamos energia termelését is lehetővé tette.

A duzzasztómű az elmúlt 70 év során az eredeti funkciók mellett újabb és újabb társadalmi, gazdasági igényeket is kiszolgált, mint az ivóvízellátás Debrecenben, a vízminőségi kárelhárítás, a kívánatos ökológiai állapot folyamatos fenntartása a Tokaj-Bod-

HÍREK

rogzugi Tájvédelmi Körzetben, vagy a nemzetközi hajóút biztosítása Tokajig.

A 2022. évi rendkívüli aszály újra ráirányította a figyelmet a vízkészlet-gazdálkodásra, amely a duzzasztómű nélkül elképzelhetetlen. Az aszály időszakában ugyanis a Tisza vízhozama rendkívül lecsökkent, a duzzasztás nélküli folyószakaszokon pedig rekord alacsony vízállásokat mértek. A vízlépcső azonban a duzzasztott víztérből ekkor is el tudta látni a Keleti-főcsatornát, így az ivóvíz-ellátás, az öntözés, és a halastavak vízpótlása is biztosított volt.

A vízerőmű 3 db Kaplan turbinája, és Ganz generátorai 2007-2010 között teljes rekonstrukción estek át, amelynek következtében nőtt az erőmű teljesítménye, valamint az üzemviteli rendszert is teljesen automatizálták.

A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű létesítmény értékeit tekintve ki kell emelni a mű tervezőit, különösen Moso-

nyi Emil professzor érdemeit, aki eszmei vezére volt az első magyar vízgazdálkodási kerettervnek, és meghatározója a Tiszalöki vízlépcső megvalósításának. De külön megemlékezést érdemelnek az építők is, akik között mintegy 1500 hadifogoly volt. Őket 2-3 éves frontszolgálat, majd orosz hadifogság után 1951-53 között munkatáborban dolgoztatták Tiszalökön. A foglyok és a tiszalöki sortűz áldozatainak emlékét Görbedi Miklós „1020 nap az őrtornyok árnyékában, a tiszalöki hadifogolytábor története, 1989” című könyve, s a Tiszalökön felállított emlékoszlop idézi.

Több korabeli gépegység, a legtöbb főműtárgy-elem eredeti berendezésként ma is üzemel Tiszalökön, a 2019-2022 között lezajlott átfogó felújításnak köszönhetően pedig a mai kor követelményeinek megfelelően, hosszútávra biztosítja a vízlépcső funkcióinak ellátását.

OVF/TIVIZIG

HÍREK

Vízvisszatartás, medertározás a Hortobágyon

A Hortobágy-Berettyón található Ágotai műtárgy részleges zárásával medertározásba kezdett a Hortobágy-főcsatornán a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság (TIVIZIG) május közepén. A visszatartott víz mennyiségét június elején tovább növeltük, ami jelenleg így 800 ezer m³.

Igazgatóságunk az utóbbi hónapok csapadékszegény időjárása következtében kialakult kisvízi időszakban ökológiai vízbiztosítás érdekében javasolta az Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF) számára az Ágotai vészlezárómű részleges elzárását. A 2001-ben átadott műtárgy elsődleges feladata belvízvédekezés idején a Hortobágy-Berettyó medrének teljes elzárása annak érdekében,

hogy a főcsatornának a vészlezárómű alatti 67 km-es szakaszát tehermentesítsék. 2022 nyarán, a rendkívüli aszály idején zárta le első alkalommal részlegesen a műtárgyat medertározás, vízvisszatartás céljából a vízügy. Az akkori kedvező tapasztalatok alapján döntöttünk most újból erről az intézkedésről.

A vízvisszatartás, illetve vízkészlet tározás céljából történő duzzasztás megkezdését a főigazgatóság jóváhagyta. Ezt követően – egyeztetve az érintett szolnoki és a gyulai vízügyi igazgatóságokkal – megkezdte az elzárás előkészítését a debreceni vízügyi igazgatóság.

Jelen hidrológiai körülmények között és a hosszabb távon várható kedvezőtlen hidrometeorológiai kilátások figyelembevételével az Ágotai műtárgyat részlegesen elzárta május 16-án saját nehézgép segítségével a igazgatóságunk Műszaki Biztonsági Szolgálat. Ennek következtében körülbelül 50 cm-es vízszintemelkedés alakult ki a Hortobágy-főcsatorna medrében. A duzzasztás eredményeként a mederben visszatartott többlet víz mennyisége a Hortobágy-főcsatorna 33 km-es szakaszán és a hozzá csatlakozó csatornák (Németéri-főcsatorna, Nádudvari I. csatorna, Nádudvari II. csatorna, Kösegy-főcsatorna, Sarkad-Mérges-Sáros-ér) medrében kb. 400 ezer m³ volt ekkor.

A részleges zárás magasságát június elején tovább emeltük 50 cm-el, így növelve a medertározás nagyságát. Az intézkedés nyo-

mán már mintegy 800 ezer m³ a Tiszából kivett, a Keleti-főcsatornán keresztül átvezetett vizet tartanak vissza ezen a szakaszon a vízügyi szakemberek.

A duzzasztás az üzemelésben problémát továbbra sem okoz a folyamatos monitoring és fokozott figyelőszolgálat mellett.

A Tisza vize a Keleti-főcsatornán keresztül jut el a Hortobágy-főcsatornába, majd a Hortobágy-Berettyóba. A térségi vízigények kiszolgálása mellett ez a vízleadó útvonal a Körös-völgy vízpótlásban is jelentős szerepet tölt be. A medertározással arra is készül a vízügy, hogy a Körös-völgy vízpótlására előírt 5,2 m³/s-os vízmennyiséget a nyári időszakban is biztosítani tudjuk, miközben a feltöltött medrek a térség talajvízháztartására és a mikroklímára is kedvező hatással lesznek.

HÍREK

Növényzet eltávolítása a Vezér úti tározónál

Debrecen egyik közkedvelt kirándulóhelye lett mára a CIVAQUA-Tóció Projekt keretében tavaly átadott Vezér úti tározó.

A Tóción keresztül a Keleti-főcsatornából vízzel ellátott tározóban azonnal megjelent az élet, a mederben felnőtt gyékény azonban jelentősen lecsökkentette a nyílt vízfelület nagyságát. A Debreceni Önkormányzattal együttműködve ezért a növényzet eltávolítása zajlott június közepén. A TIVIZIG munkatársai egy speciális úszójárművel vágták a gyékényt, amit a töltésen kiszárítottak, majd elszállítottak a helyszínről.

A tavaly év végén befejeződött fejlesztés eredményeként a Tóció és a Vezér úti tározó mesterséges vízpótlása folyamatos, a csapadékban szegény tavaszi időszakban is mindig volt víz a Tóció felső szakaszának medrében.

HÍREK

Szénhidrogén szennyezés kármentesítése Püspökladányban

A Katasztrófavédelem értesítette igazgatóságunkat 2024. május 24-én késő este, hogy Püspökladányban, egy belterületi csatornába ismeretlenek valószínűleg olajat öntöttek. A szennyezés továbbterjedése érdekében a medret elzárták, a kármentesítésben pedig a vízügy szakembereinek segítségét kérték. Munkatársaink azon a hétfvén olajfelítató paplan és sanol hurka segítségével összegyűjtötték az olajat, amit elszállítottak a helyszínről. A kezelésünkbe tartozó befogadó csatornába így nem jutott be a szennyezés.

HÍREK

Elismerés munkatársainknak

Kiemelkedő szakmai tevékenysége elismeréséül, 50. születésnapja alkalmából Csűrös Krisztián, a TIVIZIG igazgatója számára „SEIKO óra” emléktárgyat adományozott Dr. Pintér Sándor belügyminiszter. Az elismerést Réthy Pál, a Belügyminisztérium közfoglalkoztatási és vízügyi helyettes államtitkára adta át 2024. május 29-én, Debrecenben.

Kiemelkedő szakmai tevékenysége elismeréséül, 50. születésnapja alkalmából Dr. Szilágyiné Dr. Hajdú Ágnes kamarai jogtanácsos (Igazgatási és Jogi Osztály) számára „Zsolnay süteményes készlet” emléktárgyat adományozott Dr. Pintér Sándor belügyminiszter. Az elismerést Csűrös Krisztián, a TIVIZIG igazgatója adta át 2024. április 25-én, Debrecenben.

Pro Aqua emlékérmeket vehetett át a Magyar Hidrológiai Társaság éves közgyűlésén a szervezet társelnökeiktől, Dr. Váradi Józseftől és Somlyódy Balázstól Szegi Attila, a társaság Hajdú-Bihar Vármegyei Területi Szervezetének titkára, igazgatóságunk PR referense 2024. május 28-án, Budapesten.

A Kiemelkedő és példamutató szakmai munkája elismeréséül, a Duna Nap alkalmából Liszcai Pétert, a Vagyonkezelési és Üzemeltetési Osztály vezetőjét Főigazgatói oklevélben részesítette Láng István az Országos Vízügyi Főigazgatóság vezetője. Az elismerést Lábdy Jenő főigazgató-helyettes adta át 2024. június 25-én, Budapesten.

HÍREK

Remek Duna Nap Szegeden

A Duna Európa második legnagyobb vízgyűjtőjű folyója, 10 országon folyik keresztül, 81 millióan laknak a 817.000 km² nagyságú vízgyűjtőterületen. Ha a térképen végigtekintünk, azt láthatjuk, hogy milyen sokszínű földrajzi, éghajlati, kulturális, társadalmi és nyelvi adottságokkal bír ez a 19 országot felölelő terület. A folyó, amely összeköt ennyi országot, rávilágít vizeink védelmének fontosságára. A Nemzetközi Duna-védelmi Bizottság (ICPDR) kezdeményezte a Duna-védelmi Egyezmény megalkotását, melyet 1994. június 29-én Szófiában írtak alá.

A tizedik évforduló alkalmából 2004-ben tartották az első Nemzetközi Duna Napot, így idén immáron huszonegyedik alkalommal rendezték meg az ünnepségeket a vízgyűjtő legtöbb országában. A hazai vízügy legnagyobb rendezvényét idén az Országos Vízügyi Főigazgatóság és az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság szervezésében tartották meg Szegeden, június 28-án.

Vízcseppek

A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság híradója

HÍREK

Az egész napos rendezvényen a vízügyi dolgozók kötetlen formában találkozhattak, különböző megmérettetéseken (idén: főzés, labdarúgás, kosárlabda, strandröplabda, vizes akadálypálya) mérhették össze tudásukat és csillapíthatták versenyszellemüket. Mindenközben természetesen az aktuális feladatokról, problémákról is szót lehetett ejteni, ezúttal pedig a közös Duna és Rába menti júniusi árvízi védekezések tapasztalatait is megbeszélhették egymással a kollégák.

A TIVIZIG részéről egy csaknem 60 fős csapat vett részt a Duna Napon, akik közül Lossosné Hajdú Katalin és Szabó Tibor az előkelő második helyett szerezték meg a vizes akadálypálya versenyen. Az oklevelüket Láng István főigazgatótól vehették át.

Fotók: TIVIZIG/Papp István

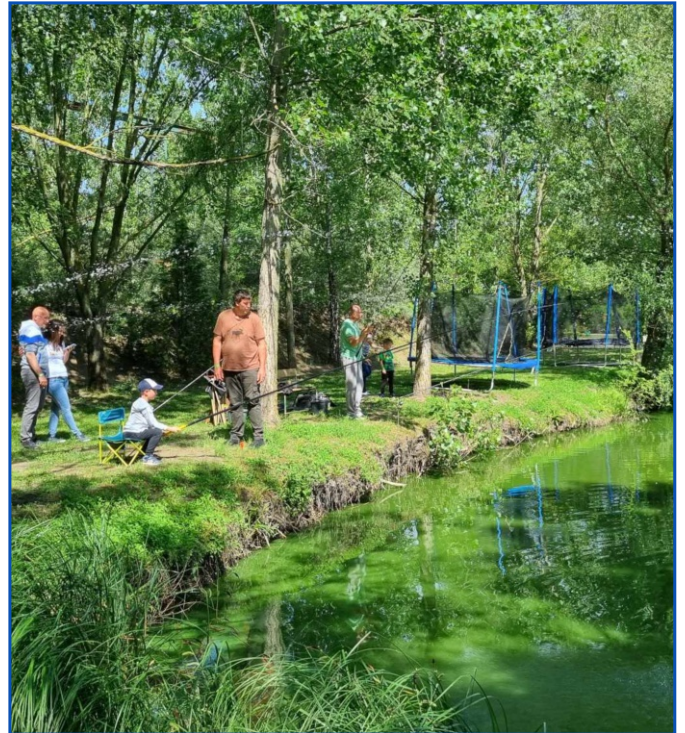
Labdarúgóink és kosárlabdázóink is tisztességgel helyálltak, de a csoportjunktól ezúttal nem jutottak tovább. Főzőcsapatunk – Fróna Antal szakaszmérnök irányításával – brassói aprópecsenyét készített, amelyet ugyan a zsűri nem díjazott, de a Duna Nap résztvevői alig egy óra alatt elkapták.

A remek hangulatú napot kiváló koncertek zárták. Köszönjük ezúton is a szervezők munkáját!

HÍREK

TIVIZIG Családi majális

Igazgatóságunk dolgozói és családtagjaik, mintegy 130-an vettek részt a TIVIZIG idei családi majálisán Debrecenben, a SZUSZ Parkban. A remek környezetben, kiváló időben megtartott jó hangulatú rendezvényen négy egység munkatársai készítettek az ételeket. A polgáriak slambuccal és sült halal, a debreceniek tarhonyás hússal, a hajdúszoboszlóiak hamburgerrel és hot-doggal, míg az MBSZ főzőcsapata csülökpörkölttel készült. Az egész napos programot a különböző játékos vetélkedők és rajzverseny mellett csillám tetoválás, ugráló vár és pecázás is színesítette.

HÍREK

Körös Kupa

Eben az évben a gyulai vízügyi igazgatóság szervezésében tartották meg a Körös kupa futball tornát, amelyen a Körös vidéki igazgatóságok csapati lépnek pályára.

A TIVIZIG gárdája – köszönhetően a kiemelkedő kapus teljesítménynek is – veretlenül és kapott gól nélkül a II. helyet szerezte meg.

Jövőre igazgatóságunk lesz a házigazdája az eseménynek, a cél nem lehet más csak az I. hely megszerzése.

Asztalos Gábor

Fotók: Budás Péter (KÖVIZIG), Deák Gyula

HATÁRAINKON TÚL

Magyar-román interkalibrációs vízhozammérés

Nagyvárad-i kollégáinkkal közös mérést végeztünk a Berettyón 2024. június 3-4-én. Az interkalibrációs mérést Magyar-Román Vízügyi Bizottság XXXIV. ülészakán elfogadott jegyzőkönyvben foglaltaknak megfelelően végezzük évente egy alkalommal, melynek célja a két fél mérési eljárásainak egyeztetése, műszerek összemérése valamint az előző évben végrehajtott egyidejű önálló mérések mérési eredményeinek összehasonlítása.

A korábbi években kialakult gyakorlat alapján június 3-án Szalárdon, június 4-én Kismarján végeztük el ADCP mérőhajóinkkal méréseinket. Az összemérés során a két fél eredményei mindkét napon jóval az elfogadhatósági küszöbérték alatt maradtak. A találkozó egyúttal lehetőséget adott tapasztalatcserére, a további együttműködési lehetőségek megbeszélésére.

MHT szakmai tanulmányút

A Magyar Hidrológiai Társaság Hajdú-Bihar Vármegyei Területi Szervezete szakmai tanulmányutat szervezett a Hernádon található vízerőművekhez 2024. június 12-én.

A tanulmányút első állomása Gibárt volt, ahol az ALTEO Energiaszolgáltató Nyrt. üzemeltetésében lévő vízerőművet tekintették meg a résztvevők, az üzemeltető megbízottjának vezetésével. Az „idegenvezető” röviden ismertette az erőmű történetét, a megépítésének a körülményeit és indoklását. Szó esett róla, hogy az erőmű a megépítésekor sziget üzemben működött a környező néhány települést ellátva villamos energiával, és majd csak később kapcsolódott be a folyamatosan kiépülő villamos energia hálózatba. Az idegenvezetés részeként bemutatták a ma már csak ipari emlékként kiállított, több mint száz évig üzemelt két Ganz turбина és generátor egyikét. A bemutató az üzemi épületben folytatódott, ahol a jelenleg üzemelő, modern gépegyeségeket tekintették meg. Végezetül az erőmű tápcsatornájának duzzasztó műtárgyát nézhették meg a jelenlévők.

A következő állomás Felsődobsza volt, ahol a gibártihoz hasonlóan a vízerőmű megismerése volt a program. A felsődobszai vízerőmű a gibártit követően épült meg a XX. század elején, ugyanakkor néhány évvel ezelőtti felújítása már megelőzte a gibárti rekonstrukcióját. A jelenlévők itt is megtekintették az erőmű üzemi épületét a benne található gépegyeségekkel, majd a tápcsatorna duzzasztó műtárgyát.

A Felsődobszai vízerőmű megtekintését követően a tanulmányúton résztvevők Tokajban fogyasztottak el egy ebédet, a hazaindulás előtt pedig még lehetőség volt egy rövid sétát tenni a Tisza és a Bodrog torkolatánál.

Veres Imre

Képek: Goller István

BÚCSÚZUNK

Tóth István

1967. 09. 15. – 2024. 03. 16.

Tóth István 2013 májusától dolgozott a TIVIZIG Hajdúszoboszlói Szakasztechnológiájánál, mint közfoglalkoztatott segédmunkás, majd 2020-tól lett közalkalmazott, mint létesítmény-üzemeltető. Szakmája személy- és vagyonőr volt, amelyet 1996-ban szerzett. Vízügyes munkája mellett elvégezte a Gát- és csatornaőr segéd képzést, valamint a zöldterületi kisgép-üzemeltető tanfolyamot is. Munkája során erdészeti feladatokat látott el. Közvetlen vezetőjével és munkatársaival már korán megtalálta a közös hangot, a kapott utasításokat pontosan és gyorsan végrehajtotta. A felmerülő problémákról, jelenségekről, panaszokról időben tájékoztatta feletteseit, azok megoldásában tudásának legjavát adta. Munkavégzésével kapcsolatban panasz, probléma soha nem merült fel, feladatát mindig pontosan, tisztességesen elvégezte. Munkatársaival jó kapcsolatot ápolt, a közösségi élet aktív tagja volt. A céges összejövetelek el sem kezdődhettek nélküle. Nyugdíjas éveit sajnálatos módon nem élhette meg, tragikus, hirtelen betegsége miatt 2024. március 16-án, 57 éves korában elhunyt. Nyugodj békében István!

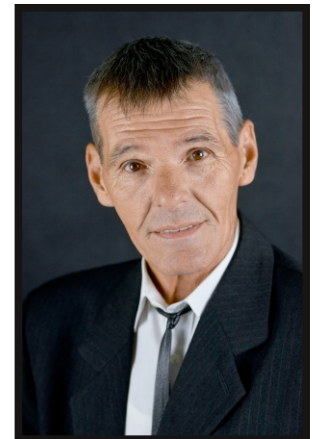

A Hajdúszoboszlói Szakasztechnológia dolgozója

Dózsa László

1964. 06. 17. – 2024. 05. 25.

Dózsa László 1964. június 17-én született Tiszafüreden. Az általános iskolát követően a pallagi Balásházy János Mezőgazdasági Szakiskolában folytatta tanulmányait, ahol érettségi bizonyítványt, majd egy évvel később technikus oklevelet szerzett. Első munkahelye Tiszacsegén a BÉKE TSZ-ben volt, ahol brigádvezetőként dolgozott. A vízügyi ágazatba 2008. április 1-én lépett be, azóta a Tiszakeszi őrzésén gátorként teljesített szolgálatot. A szakasztechnológia dolgozóival nagyon jó kapcsolatot alakított ki. Munkája mellett a zenével és a hangszerekkel szeretett foglalkozni. Számos rendezvényen énekelt, zenélt zenekarral, vagy önállóan. Jellegzetes hangját már messziről fel lehetett ismerni, szeretett mulatni, mulattatni. Az utóbbi időben pedig régi tárgyakat, gépeket kezdett gyűjteni. A kerítését egy régi „Dózsa utca” tábla is díszítette.

Munkaterületét jól ismerte, szolgálati lakásának környezetét példaértékűen ápolta, rendben tartotta. Munkáját a hétköznapiakban és a védekezések idején is mindig lelkiismeretesen, nagy szorgalommal végezte. A védelmi szakaszán kívül a Tiszakeszi szivattyútelepen is megoldotta a napi vízrajzi észleléseket.

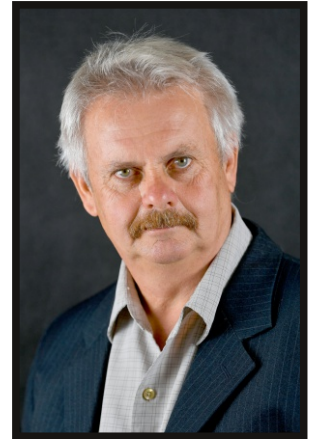
Az utóbbi években egészsége megromlott, de ennek ellenére munkáját nagy gondossággal végezte tovább. Laci május 22-én került kórházba, ahonnan sajnos már nem tért vissza, nagy úrt hagyva maga után. Június 5-én, szertartást követően a Tisza folyó hullámaiban talált végső nyugalomra. Nyugodj békében!

A Polgári Szakasztechnológia dolgozója

Szendrei László

1965. 06. 30. – 2024. 06. 27.

Szendrei László 1982-ben szerzett elektro-lakatos szakmát. Tanulmányai befejezése után a Karcagi Barátság Mezőgazdasági Termelő Szövetkezetnél helyezkedett el, majd több munkahelyváltás után 2009. január 21-től helyezkedett el a TIVIZIG-nél, azóta a Hajdúszoboszlói Szakasztechnika Hamvasi szivattyútelepén dolgozott, mint szivattyútelepi főgépész. Közvetlen vezetőjével és munkatársaival már korán megtalálta a közös hangot, a kapott utasításokat pontosan és gyorsan végrehajtotta. A munkája során felmerülő problémákról, jelenségekről azonnal tájékoztatta feletteseit, azok megoldásában mindig élen járt. Az elmúlt 15 évben több vízkárelhárítási védekezésben sikeresen helytállt. A szakasztechnika közösségi életében is tevékenyen részt vett. Munkavégzésével kapcsolatban panasz, probléma soha nem merült fel, feladatát precízen, tisztességesen végezte. Szerette és tisztelte a természetet, szenvedélye volt a kertészkedés. Szabadidejében díszmadarakat tenyésztett. Évek óta tartó betegsége sajnos felülkerekedett rajta, szervezete feladta a harcot és 2024. június 27-én, 59 éves korában elhunyt. Nyugodj békében László!

A Hajdúszoboszlói Szakasztechnika dolgozója

MHT Történelem - 2024. április – május

1824. május 11.

Elhunyt Vay Miklós br. (Pest) hadmérnök, vízszabályozási királyi biztos. A Bécs melletti laimgrubeni hadmérnöki akadémia elvégzése után külföldi tanulmányútjain ismerkedett össze jeles csillagászokkal és geodéziai műszerszerkesztőkkel. Tanulmányai eredményeképpen választotta őt tagjai közé a londoni Royal Society. Hazaérkezve részt vett a törökök elleni hadjáratban. 1804-től haláláig a Tisza- és a Körös-szabályozás királyi biztosa volt. (Született: Zsolca, 1756. szeptember 6.)

1849. április 19.

Megszületett Gallacz János (Ollmütz), a gyulai Folyammérnöki Hivatal mérnöke, majd főnöke, az FM dunai osztályának munkatársa, a "Monographia a Körös-Berettyó völgy ármentesítéséről..." c. munka (1896) szerzője. (Elhunyt: Gyula, 1901. június 11.)

1899.

Megjelent Kolossváry Ödönnek "Alföldünk öntözése" című munkája, amelyben a szerző összefoglalta a hazai öntözésfejlesztés programját.

1924. április 7.

Az 1923:XL.tc. alapján a Tiszavölgyi Társulat és a Dunavölgyi Vízitársulatok Szövetsége Tisza-Dunavölgyi Társulat (TDT) néven egyesült. A TDT központi bizottságában a hazai vízitársulatokat érdekeltségi területük arányában illette meg a képviseleti jog.

1924. április 14.

Bukarestben aláírták a magyar-román általános vízügyi egyezményt, amely a továbbiakban a két állam közötti vízügyi intézkedéseknek jelentette alapját.

SZEMÉLYI HÍREK

Az elmúlt időszakban igazgatóságunkra érkezett és távozott munkavállalók:

Belépők:

Bakondi Balázs	vízilétesítmény üzemeltető	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Baranyi Bence Benedek	árvízvédelmi referens	<i>Árvízvédelmi és Folyógazd. Osztály</i>
Bunyik Péter	gát-és csatornaőr	<i>Berettyóújfalui Szakasz mérnökség</i>
Csáthy István	létesítményüzemeltető	<i>Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály</i>
Hadas Milán	árvízvédelmi referens	<i>Árvízvédelmi és Folyógazdálkodási Osztály</i>
Jován Gabriella	igazgatási ügyintéző	<i>Igazgatási és Jogi Osztály</i>
Lakatos Mihály	létesítményüzemeltető	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>
Szabó Tibor	területi műszaki referens	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Szántó Regina	vízrendezési referens	<i>Vízrendezési és Öntözési Osztály</i>
Vadász Nikolett	létesítményüzemeltető	<i>Vagyongazdálkodási és Üzemeltetési Osztály</i>
Vámosi Tamás	gépészeti referens	<i>Polgári Szakasz mérnökség</i>
Viski Gábor	gát-és csatornaőr	<i>Berettyóújfalui Szakasz mérnökség</i>

Kilépők:

Bagosi Jenő	szereelőipari szakmunkás	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Fehér Krisztián Péter	szivattyútelep-kezelő	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Kovács Sándor	vízépítőipari szakmunkás	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>
Molnár Antal	vízrendezési referens	<i>Berettyóújfalui Szakasz mérnökség</i>
Péter Attila	vízilétesítmény üzemeltető	<i>Hajdúszoboszlói Szakasz mérnökség</i>
Sinkó Mária	vízhasznosítási referens	<i>Vízrendezési és Öntözési Osztály</i>
Sólyom László	szivattyútelep-kezelő	<i>Polgári Szakasz mérnökség</i>
Szabó János	vízépítőipari szakmunkás	<i>Műszaki Biztonsági Szolgálat</i>
Szilvási Marianna	adminisztrátor	<i>Polgári Szakasz mérnökség</i>